

Baltic Sea Action Group/Järki Lanta -hanke

LAUSUNTO

19.5.2014

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Lausunto koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta

Yleistä

Tässä lausunnossa esitetty näkökohdat pohjaavat hallitusohjelman mukaiseen ravinteiden kierrätyksen edistämistavoitteeseen sekä kotieläin- ja kasvinviljelytilojen välistä lantayhteistyötä edistävän Järki Lanta -hankkeen kokemuksiin.

BSAG:n (Baltic Sea Action Group) kanta on, että lausuttavana olevan asetuksen tavoitteena tulee olla Itämereen ja samalla muihin pinta- ja pohjavesistöihin aiheutuvien ravinnepäästöjen vähentäminen ja ehkäiseminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi säädösten tulee tukea ravinteiden kierrättämisen tavoitetta, eli tavoitetta palauttaa kierrossa olevat ravinteet takaisin viljelykasvien käyttöön, viljelykasvin tarpeeseen ja maan ravinnetilaan perustuen.

Säädöstyössä eri lantoja sekä orgaanisia ja epäorgaanisia lannoitevalmisteita tulee käsitellä ensisijaisesti niiden ravinnesisällön ja niistä mahdollisesti aiheutuvan ravinnevalumariskin perusteella, eikä ratkaisevana tekijänä saa olla se, mihin edellämainittuun kategoriaan valmiste asettuu tai onko käyttökohde pellolla tai pellon ulkopuolella.

Lausuttavana olevassa asetusluonnoksessa on yllä olevaan viitaten useita kohtia, joissa säädös kohtelee lantaa, orgaanisia tai epäorgaanisia lannoitevalmisteita eri tavoilla, epäjohdonmukaisesti, ilman luonnontieteellistä tai tutkimustiedosta lähtöisin olevaa perustelua.

Lantojen ja orgaanisten lannoitevalmisteiden ravinnesisältöjen ilmoitustavoissa on myös eroja, jotka vaikeuttavat näiden tuotteiden käytännön levitys- ja annostelutyötä. Orgaanisten lannoitevalmisteiden tuoteselosteiden ja lantojen analyysitulosten ilmoittamisessa on päästävä yhdenmukaiseen esitystapaan, jotta loppukäyttäjien on mahdollisimman helppo annostella tuotetta oikea määrä.

Lausunnosta on poistettu fosforin peltolevitysmäärää koskeva säädös. Näkemyksemme mukaan fosforin levitysmäärien säätely asetusteitse on kuitenkin erittäin tarpeellista, ja tämän säätelyn tulee koskea sekä lantaa että orgaanisia ja epäorgaanisia lannoitevalmisteita, siten että säätely koskee fosforin käyttömääriä sekä pelloilla että maanparannuskäytössä peltojen ulkopuolella. Asetusluonnoksen taustamuistiossa on esitetty, että fosforisäätelyä työstetään jatkossa lannoitevalmisteasetuksen päivityksen yhteydessä. Lanta jää tällöin kuitenkin kokonaan asetusteitse tapahtuvan fosforisäätelyn ulkopuolelle.

Lannoitevalmisteasetuksen ravinteiden ylimmät käyttömäärät tulee jatkossa ulottaa koskemaan myös maatalousmaan ulkopuolella tapahtuvaa orgaanisten lannoitevalmisteiden, mukaanlukien maanparannusaineet, käyttöä.

Ravinteiden kierrätyksen kannalta on erittäin tärkeää ulottaa fosforin käytön rajoitukset myös muuhun ympäristölainsäädäntöön, jotta hyvin ravinnepitoisten ja siten merkittävää ravinnepäästöriskiä aiheuttavien tuotteiden käyttö myös muualla kuin maatalousmaalla saadaan säädöstön piiriin.

5 § Lannan varastointi

”Myös tilalla, joka ottaa vastaan ja varastoi lantaa, tulee olla lantala, joka mitoitetaan vuosittain vastaanotettavan määrän mukaan. Lantala ei kuitenkaan edellytetä, jos lanta säilytetään pellolla levitystä odottamassa jäljempänä 10 §:n 5 momentissa säädellyllä tavalla”.

Esitämme muutettavaksi seuraavasti: *”Myös tilalla, joka ottaa vastaan ja varastoi lantaa, tulee olla lantala, joka mitoitetaan vastaanotettavan määrän mukaan. Lantala ei kuitenkaan edellytetä, jos lannan aumaaminen on mahdollista 6 §:n perusteella, tai lanta säilytetään pellolla levitystä odottamassa jäljempänä 10 §:n 5 momentissa säädetyllä tavalla”.*

Nitraattiasetuksen säädöstöllä ei pidä jatkossa vaikeuttaa lannan ravinteiden siirtymistä kotieläintiloilta kasvinviljelytiloille tai lannan siirtymistä kotieläinsuojan lähistöltä tilan kauempana sijaitseville peltolohkoille. Esitetty vaatimus lantalan rakentamisesta lantaa vastaanottavalle kasvinviljelytilalle vaikeuttaisi lannan siirtymistä kasvinviljelytiloille: nykyiset jo toimivat lannan kierrätyksen yhteistyösuhteet vaarantuisivat ja uusien synty vaikeutuisi merkittävästi.

Siten lannan varastointi vastaanottavalla tilalla tulisi olla mahdollista samoin perustein kuin orgaanisten lannoitevalmisteiden. Vastaavasti orgaanisia lannoitevalmisteita tulisi koskea samanlaiset varastointiin liittyvät vaatimukset kuin lantaa.

6 § Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointi

Esitämme pykälän nimen muuttamista seuraavasti: *"Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden ja kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa"*

Esitämme poistettavaksi asetusluonnoksen teksti: "Orgaanista lannoitevalmistetta, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30%, voidaan varastoida aumassa".

Esitämme tämän tilalle: *"Orgaanista lannoitevalmistetta tai kuivalantaa, jonka typpipitoisuus on enintään x kg kokonaistyppeä/tuorepainotonni ja fosforipitoisuus enintään x kg kokonaisfosforia/tuorepainotonni, voidaan työteknisistä syistä varastoida aumassa. Lisäksi orgaanista lannoitevalmistetta tai kuivalantaa, jonka typpipitoisuus on alle x kg/tuorepainotonni ja fosforipitoisuus alle x kg/tuorepainotonni, on sallittua aumata ympärivuotisesti."*

Orgaanisten lannoitevalmisteiden ja lannan aumavarastointi vastaanottavilla tiloilla edistää näkemyksemme mukaan ravinteiden kierrätystä. Aumaamisen salliminen tulisi kuitenkin sitoa tuotteen ravinnesisältöön. Eri lantalajien ravinnesisällöt vaihtelevat eläinlajista riippuen, samoin orgaanisten lannoitevalmisteiden ravinnesisällöissä on vaihteluja. Orgaanisten lannoitevalmisteiden aumaamisen salliminen samalla kun lantojen aumaaminen kielletään, johtaisi monessa tapauksessa siihen, että vähäravinteista ja siten alhaisemman ravinnepäästöriskin tuotetta koskee tiukempi säädös kuin runsasravinteista tuotetta. Aumaamista voitaisiin sen sijaan säädellä asettamalla aumattavalle tuotteelle ravinnesisällön enimmäisrajat. Ravinnesisällön enimmäisrajojen tulisi koskea sekä typpeä että fosforia. Alhaisimpien ravinnepitoisuuksien tuotteille tulisi näkemyksemme mukaan lisäksi sallia ympärivuotinen aumaaminen.

Jos aumaamismahdollisuus rajataan koskemaan vain orgaanisia lannoitevalmisteita, seuraa tästä, että tällä hetkellä lannaksi luokiteltavia tuotteita pyritään jatkossa yhä enemmän rekisteröimään orgaanisiksi lannoitevalmisteiksi.

Nykyinen kuivalannan työtekniinen aumaus tekee mahdolliseksi lannan siirtymisen kotieläinsuojasta kauemmaksi, myös lantaa vastaanottavien kasvitilojen pelloille, usein kymmenienkin kilometrien päähän kotieläinsuojasta. Tätä hyvää käytäntöä ei tule tulevassa asetuksessa vaarantaa. Sen sijaan tulee jatkossakin varmistaa, että lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden aumat perustetaan riittävän kauas vesistöistä ja talousvesikaivoista. Lisäksi aumojen asianmukaisesta perustamisesta ja peittämisestä on huolehdittava.

8 § Kuivalannan varastointi poikkeustilanteissa

Kuivalannan varastoinnin tulee olla jatkossakin mahdollista aumassa ns. työteknisistä syistä johtuen.

10 § Lannoitteiden käyttö

" Kuivalantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30%, voidaan levitysaikana säilyttää pellolla kaksi viikkoa levitystä odottamassa."

Esitämme muutettavaksi seuraavasti: *"Kuivalantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30%, voidaan levitysaikana säilyttää pellolla neljä viikkoa levitystä odottamassa."*

Kuivalannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden kuljetukseen soveltuvaa kalustoa on olemassa vain rajallisesti, samoin niiden levitykseen soveltuvaa kalustoa. Siten sekä lannan kuljetus- että levitysurakoitsijoiden saatavuus, kapasiteetti ja aikataulujen yhteensovittaminen on haasteellista. Siksi lannan ja lannoitevalmisteiden säilytysaika pellolla levitystä odottamassa tulee olla vähintään neljä viikkoa.

13 § Toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuus

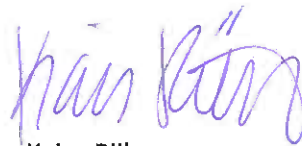
"Kirjanpidon tulee sisältää tiedot: 1) Peltöjen ravinnelisykseen käytetyn lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden määrästä sekä niiden sisältämästä liukoisesta tyypestä ja kokonaistypestä sekä kokonaisfosforista"

Asetusluonnos ja asetuseräluonnoksen taustamuistio eroavat tässä kohtaa toisistaan. Näkemyksemme mukaan kirjanpitovelvollisuuden tulee tasapuolisesti koskea lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden lisäksi myös käytettyjä epäorgaanisia lannoitevalmisteita. Kirjanpitovelvollisuuden tulee koskea asetuseräluonnostekstin mukaisesti sekä kokonaistyyppiä että kokonaisfosforia.

Ilkka Herlin

Hallituksen puheenjohtaja
Baltic Sea Action Group

Kaisa Riiko

Projektikoordinaattori
Järki Lanta -hanke